

Nader onderzoek vleermuizen en overige jaarrond beschermde soorten Crocuslaan e.o. Vlissingen

Projectnummer 210930
30 september 2021

Auteur
ing. S.J.M.P. Halters

Opdrachtgever
'L escaut Woonservice
Hermesweg 13,
4382 ND Vlissingen

Inhoudsopgave

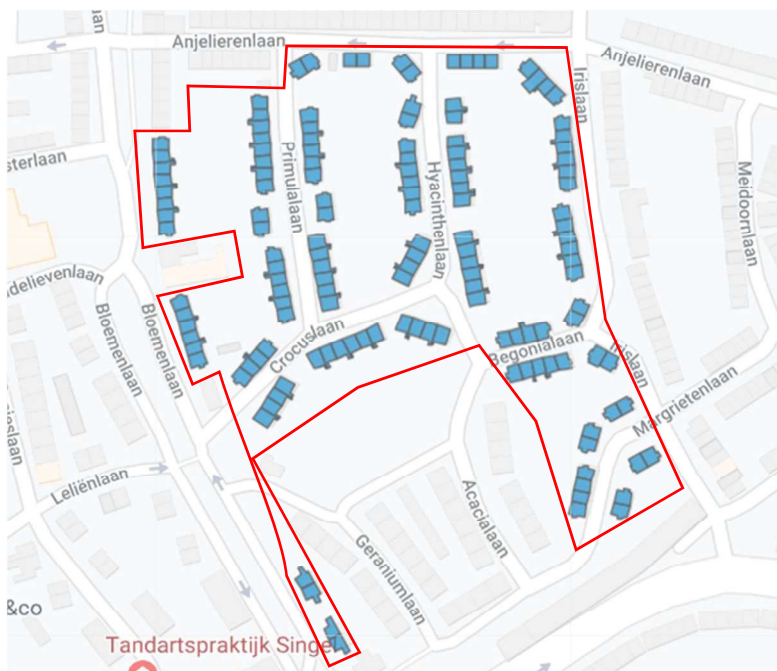
1	INLEIDING.....	3
2	METHODE.....	4
2.1	VLEERMUISONDERZOEK	4
2.2	JAARROND BESCHERMDE VOGELS ONDERZOEK	4
2.3	OVERIGE FAUNA EN FLORA	5
2.4	VELDBEZOEKEN EN OMSTANDIGHEDEN.....	5
3	PLANVOORNEMEN	6
4	RESULTATEN VELDONDERZOEKEN	8
4.1	BESCHRIJVING WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN	8
4.2	WAARGENOMEN FUNCTIES VLEERMUIZEN	9
4.3	WAARNEMINGEN PER VLEERMUISSOORT	9
4.4	BESCHRIJVING JAARROND BESCHERMDE VOGELS	11
4.5	OVERIGE WAARNEMINGEN	14
4.6	MITIGATIE/COMPENSATIE	14
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15
	LITERATUUR.....	17
	BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER	18

1 Inleiding

Naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling van de locatie van het huidige en toekomstige woongebied Crocuslaan e.o. te Vliissingen, ofwel planlocatie is een nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en jaarrond beschermde vogels uitgevoerd op deze locatie. Voor de voorgenomen ontwikkeling/renovatie/ nieuwbouw is een quickscan (Buijs Eco Consult, 2020) uitgevoerd waaruit blijkt dat diverse beschermde soorten in het plangebied en omgeving kunnen voorkomen (en evt. in het plangebied evt. beschermde functies voor deze soorten aanwezig kunnen zijn).

In dit kader is door de opdrachtgever de opdracht verstrekt om, onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid, gebruik en eventuele functies van vleermuizen, de jaarrond beschermde huismus, gierzwaluw en evt. overige fauna in het plangebied kaart te brengen.

Het onderzoek is toegespitst op het voorkomen van (m.n. gebouw bewonende) vleermuizen, huismus, gierzwaluw, dakbroeders (meeuwen) en eventuele overige beschermde fauna om daarmee de voorgenomen ontwikkeling (het of grootschalig renoveren of het gedeeltelijk nieuwbouw uitvoeren) zorgvuldig te kunnen voorbereiden en realiseren (plangebied zie rood kader in figuur 1.1). Daarnaast is gekeken naar aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of essentieel foerageergebied, deze worden niet verwacht maar dit is bij de veldonderzoeken wel meegenomen.

Figuur 1.1. De planlocatie met in blauwe arcering woningen in het plangebied (bron opdrachtgever)

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de methode van onderzoek en werkwijze toegelicht. In hoofdstuk 3 is het planvoornemen opgenomen. In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de veldbezoeken uitgewerkt en is de noodzakelijke maatregelen beschreven. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

2 Methode

2.1 Vleermuisonderzoek

Het terrein is bezocht op diverse datums in 2020 en 2021 (zie tabel 1). Er is gebruik gemaakt van de batdetectoren Pettersson D240x, D230 waarbij met diverse veldbezoeken geluidsopnamen, behalve tijdens het eerste bezoek, zijn gemaakt door een of twee Songmeters SM4 BAT met GPS-logger. Opgenomen geluiden zijn geanalyseerd met de programma's BatSound en Kaleidoscope. Er is iedere ronde geïnventariseerd met twee ter zake deskundige waarnemers, door S.J.M.P. Halters, H. Keijser en/of R.J. Buijs van Buijs Eco Consult B.V. waarbij de panden op uitvliegers/invliegers zorgvuldig konden worden beoordeeld. Daarbij is gewerkt volgens het vleermuisprotocol 2017/2021.

Mogelijk te verwachten soorten op de locatie waren:

- Gewone dwergvleermuis;
- Laatvlieger;
- Ruige dwergvleermuis;
- Grootoorvleermuis (spec);

En eventueel minder veelvuldig voorkomende soorten zoals:

- Meervleermuis;
- Watervleermuis;
- Rosse vleermuis;
- Franjestaart;
- Baardvleermuis (spec).

Tijdens de bezoeken is er aanvullend gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (FLIR E6/ Pulsar Helion XP50) en een krachtige zaklamp (Feniks) om aanwezige vleermuizen in hun bewegingen te kunnen volgen en/of als vaste opgestelde camera bij een vliegopening te dienen om zo minstens 75% van de aanwezige gevels te kunnen beoordelen. De veldbezoeken zijn merendeels uitgevoerd vanaf zonsondergang. Tevens zijn zowel in het voorjaar/zomer als tijdens het najaar enkele ochtendbezoeken uitgevoerd; vanaf 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. Bij alle bezoeken is verder (vanaf openbaar gebied) gezocht naar sporen van vleermuisactiviteit (keutels e.d. nabij mogelijke in- en uitvliegopeningen, afgebeten vlindervleugels) deze zijn niet waargenomen.

2.2 Jaarrond beschermde vogels onderzoek

Vooraf of na het veldonderzoek voor vleermuizen is tevens aandacht besteed aan verblijf/broedplaatsen en eventuele beschermde functies voor huismus, gierzwaluw en overige fauna. Dit veldbezoek is deels gecombineerd met vleermuisonderzoek deels zijn hiervoor separate veldbezoeken uitgevoerd. Voor huismus is verder beoordeeld of de groenstructuren aan de randen van de bebouwing gebruikt wordt als essentieel groen.

2.3 Overige fauna en flora

Tijdens alle bezoeken is naast de benoemde soorten ook aandacht besteed aan aanwezige overige potentieel aanwezige fauna en flora. Deze zijn niet direct verwacht maar (bijv. koorroep van rugstreeppad bij nachtelijke bezoeken) wel meegenomen. Wanneer deze zijn waargenomen is dit in hoofdstuk 3 nader beschreven.

2.4 Veldbezoeken en omstandigheden

Tabel 2.1. Overzicht met bezoekdata, tijden en weersomstandigheden

Datum	Soorten	Aanvangs-tijd	Eindtijd	Weer
17 september 2020	V	19.45-21.45	23:30 -00.30	14 °C, wind 3 Bft draaiend, half bewolkt
29 september 2020	V	05.30	07.40	12 °C, wind 3 Bft ZW, geheel bewolkt
5 maart 2021	H	15:00	16:30	7 °C, wind 2 Bft N, vrijwel onbewolkt
18 mei 2021	H	11:30	13:00	11 °C, wind 2 Bft WNW, half tot zwaar bewolkt
22 mei 2021	V, H, G	21:30	23.40	12 °C, wind 3 Bft ZW, geheel onbewolkt
5 juni 2021	V, H, G	03.30	06.30	12 °C, wind 2 Bft WNW, geheel bewolkt
16 juni 2021	V, H, G	03:20	06.20	11 °C, wind 2 Bft OZO, half bewolkt
28 juni 2021*	V, H, G	21:00	00:00	20 °C, wind 1 Bft N, half tot zwaar bewolkt
8 juli 2021*	V, H, G	04.00	06:30	12 °C, wind 2 Bft NW, vrijwel geheel bewolkt
9 juli 2021*	V, H, G	21:30	00:00	18 °C, wind 3 Bft W, half bewolkt
10 augustus 2021*/**	V, H	00:00	02.00	22 °C, wind 3 Bft WZW, half bewolkt
1 oktober 2021*	V			Kort verificatiebezoek check paarverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis

Verklaring

* Extra veldbezoek (mindere veldinspanning in tijd of bemensing aanvullend op vleermuisprotocol)

** Veldbezoek voor uitsluiten winterzwermen

3 Planvoornemen

De exacte vorm van het planvoornemen is nog niet gekozen. Hiervoor loopt een traject samen met de bewoners.

Wel is duidelijk dat als gevolg van de ouderdom van de woningen, de specifieke problemen (vocht- en ventilatieproblemen) en de verduurzamingsopgave van woningbouwverenigingen dat de woningen in de huidige vorm niet meer voldoen.

Momenteel wordt gekeken naar drie varianten, zowel voor sloop en nieuwbouw als renovatie en (gedeeltelijke) herstructurering van het groen en de tuinen.

Alle mogelijke vormen/huidige beschouwde alternatieven zullen voor aanwezige beschermde soorten een impact hebben op beschermde functies. Deze staan visueel opgenomen in onderstaande figuren 3.1 en 3.2.

Scenario Nieuwbouw
concept

0 10m 20m 30m 40m 50m 60m 70m 80m 90m 100m

Scenario Nieuwbouw variant
concept

0 10m 20m 30m 40m 50m 60m 70m 80m 90m 100m

Figuur 3.1 concept varianten nieuwbouw (bron opdrachtgever)

Scenario Renovatie
concept

Figuur 3.2 concept variant renovatie (bron opdrachtgever)

Wel is al duidelijk dat de werkzaamheden (in welke variant dan ook) gefaseerd zullen worden uitgevoerd. Wat behalve het houden van huidige bewoners ook kansen biedt voor behoud en tijdelijke mitigatie van de beschermde soorten. Al zal ook tijdelijke mitigatie buiten het plangebied vermoedelijk nodig zijn om een planvoornemen van deze schaal zorgvuldig te kunnen uitvoeren.

4 Resultaten veldonderzoeken

4.1 Beschrijving waarnemingen vleermuizen

De volgende soorten zijn meermaals en met zekerheid vastgesteld:

- **Gewone dwergvleermuis (PIPPIP);**
- Ruige dwergvleermuis (PIP NAT);
- Rosse vleermuis (NYCNOC);

Van de vetgedrukte gewone dwergvleermuis zijn diverse verblijfplaatsen vastgesteld. Van de overige soorten zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Ook zijn binnen het plangebied voor de overige waargenomen soorten geen indicaties van mogelijke verblijfplaatsen gedaan.

In onderstaande tabel 3.1 is een overzicht van de opgenomen en geanalyseerde geluidsbestanden weergegeven. Niet tijdens alle bezoeken zijn geluidsoptnamen gedaan. Deze zijn met name gemaakt tijdens de ochtendbezoeken (beoordeling sociale geluiden bij invliegen/inzwermen) en tijdens de najaarsbezoeken om sociale geluiden (m.n. baltsroep) goed te kunnen vastleggen en indien nodig nadien te kunnen analyseren.

Tabel 4.1. Geluidsoptnamebestanden per veldbezoek

Datum	PIPPIP	PIP NAT	NYCNOC	Eindtotaal
20200917	34			34
20200929	36	1		37
20210522	43			43
20210605	18			18
20210613	10			10
20210628	30			30
20210708	7			7
20210709	60	3	1	64
20210810	28			28
Eindtotaal	261	4	1	271

Verklaring:

Waarneming is een geluidsoptname op een bepaald moment: een vleermuis kan met rondjes vliegen als een exemplaar voor een grote hoeveelheid waarnemingen zorgen. Hoeveelheid waarnemingen zegt dus niet direct iets over het aantal voorkomende vleermuizen. De ruisopnamen zijn uit het overzicht gehouden. Noise is achtergrondgeluid van fietsen, auto's vogels/krekels/knaagdieren.

Tijdens het uitgevoerde vleermuisonderzoek zijn verschillende vleermuissoorten en verschillende gebruiksoorten van de gebieden (foerageren, vliegroute, en eventuele verblijfsplaatsen) bepaald. In onderstaande tekst is een beknopte toelichting gegeven van de verschillende functies die het plangebied (en de directe omgeving) vervult voor vleermuizen (en voor welke soorten). Vervolgens wordt ingegaan of deze functie vanwege de voorgenomen ontwikkeling wordt beperkt dan wel deels komt te vervallen en welke maatregelen hiervoor nodig zijn om dit te compenseren/mitigeren.

4.2 Waargenomen functies vleermuizen

Ter plaatse van het plangebied zijn van gewone dwergvleermuis twee verschillende verblijfsfuncties waargenomen; zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

In het plangebied is wisselende activiteit waargenomen, het merendeel was de activiteit van vleermuizen in het plangebied beperkt tot matig. Het aanwezig groen is geen essentieel foerageergebied en/of een vliegroute. Wel wordt het groen van de hagen/tuinen van de woningen gebruikt als diffuus foerageergebied. Hierbij zijn per bezoek per locatie maximaal 3 vleermuizen tegelijkertijd waargenomen op de meest drukbezochte locaties. In de meeste gevallen is slechts een exemplaar per locatie waargenomen.

4.3 Waarnemingen per vleermuissoort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in Nederland en is overwegend een typische gebouwbewoner.

In de najaarsperiode (2020) zijn op diverse plaatsen baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In de meeste gevallen was het mogelijk om de exacte verblijf/paarverblijfplaats vast te stellen (met name aan de zuidkant van het plangebied).

In de voorjaars/zomerperiode zijn binnen het plangebied naast de paarverblijfplaatsen ook enkele zomerverblijfplaatsen waargenomen. Grote zomerverblijven of kraamverblijven zijn niet aangetoond. Ook zijn tijdens alle bezoeken geen grote aantallen gewone dwergvleermuizen (en/of andere soorten) foeragerend binnen het plangebied waargenomen, die een indicatie kunnen zijn voor essentieel foerageergebied danwel een kraamverblijf in de omgeving van het plangebied.

De locaties van alle waargenomen verblijfplaatsen tijdens de veldbezoeken zijn weergegeven in figuur 4.1.

Figuur 4.1 Waargenomen verblijfplaatsen in 2020/2021 van gewone dwergvleermuis, in blauwe punaises de zomer(/paar)verblijfplaatsen in gele punaises paarverblijfplaatsen. In wit zijn de globale locaties van verblijfplaatsen buiten het plangebied aangegeven.

In het najaar van 2021 zijn op diverse locaties waarnemingen gedaan van baltsroep van de gewone dwergvleermuis. Deze baltsroepen lijken ook wederom te herleiden naar de in 2020 waargenomen paarverblijfplaatsen binnen het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen waarnemingen gedaan van winterzwermen. Gezien de bouwaard van de woningen (de massa van een groot meerlaags gebouw voor een stabiel winterklimaat ontbreekt geheel) zijn deze woningen op voorhand ook niet als potentiële winterverblijfloccaties ingeschat. Massawinterverblijven kenmerken zich als een doorgaans groot gebouw van meerdere verdiepingen en veel inpandige ruimten die onderling voor vleermuizen bereikbaar zijn. Aan deze kenmerken voldoen de aanwezige woningen niet. Wel is het mogelijk (niet volledig uit te sluiten) dat de verblijfplaatsen ook in milde winters gebruikt worden als incidentele verblijfplaats.

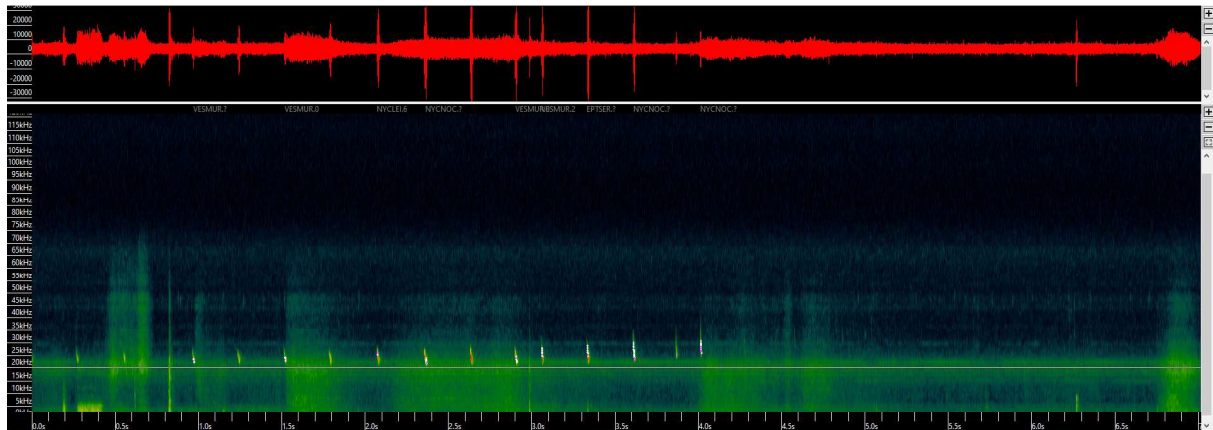
Ruige dwergvleermuis

Tijdens de veldbezoeken is in zeer beperkte mate de aanwezigheid van ruige dwergvleermuis waargenomen. Dit betreffen vermoedelijk langs vliegende exemplaren.

Tijdens de bezoeken zijn geen (paar)verblijven op basis van baltsroep en/of in/uitvliegers geconstateerd. Omdat dit een migrerende soort betreft heeft een aanvullend laat najaarsbezoek plaatsgevonden om late bezetting van een paarverblijfplaats te kunnen uitsluiten. Dit veldonderzoek heeft in 2021 plaatsgevonden. Met behulp van de warmtebeeldcamera is verder gezocht naar een mogelijke roepposten/verblijven, deze zijn in het plangebied niet waargenomen.

Rosse vleermuis

De rosse vleermuis is bekend als een typische boombewoner (bewoner van oude bomen in bossen). Deze soort is enkel langs vliend waargenomen. Gezien de beperkte aard van de waarneming tijdens slechts een bezoek, heeft de soort geen binding met het plangebied. In de geluidsopnamen wordt dit verder bevestigd doordat de opnamen niet in uit- danwel invliegperioden zijn gemaakt.

Figuur 4.2 Geluidsopname vermoedelijke rosse vleermuis

4.4 Beschrijving jaarrond beschermde vogels

Huismus

Tijdens de veldbezoeken zijn ter plaatse van het plangebied essentiële functies voor huismussen waargenomen. In totaal zijn binnen het plangebied 26 huismus nest(indicatie)locaties aanwezig. Mogelijk is het aantal echte succesvolle broedplaatsen beperkter, aangezien gedurende de voortgang van het seizoen meer activiteit buiten het plangebied is waargenomen. Ook de groene structuren in het plangebied op sommige plaatsen onderdeel van essentieel groen. Deze plaatsen zijn weergegeven in figuur 3.3.

Ook zijn huismussen aanwezig buiten het plangebied. Deze huismusnestplaatsen buiten het plangebied zijn buiten de invloedzone van het geplande planvoornemen aanwezig.

Wel is tijdens veldbezoeken geconstateerd dat deze broedplaatsen buiten het plangebied (m.n. aan de oostgrens van het plangebied) ook in behoorlijke mate afhankelijk zijn van het groen in het plangebied. Hierdoor is het aantal huismussen dat gebruik maakt van het groen binnen het plangebied groter (bijna dubbel zo groot) dan het aantal in het plangebied broedende huismussen.

Dit heeft meerdere aspecten

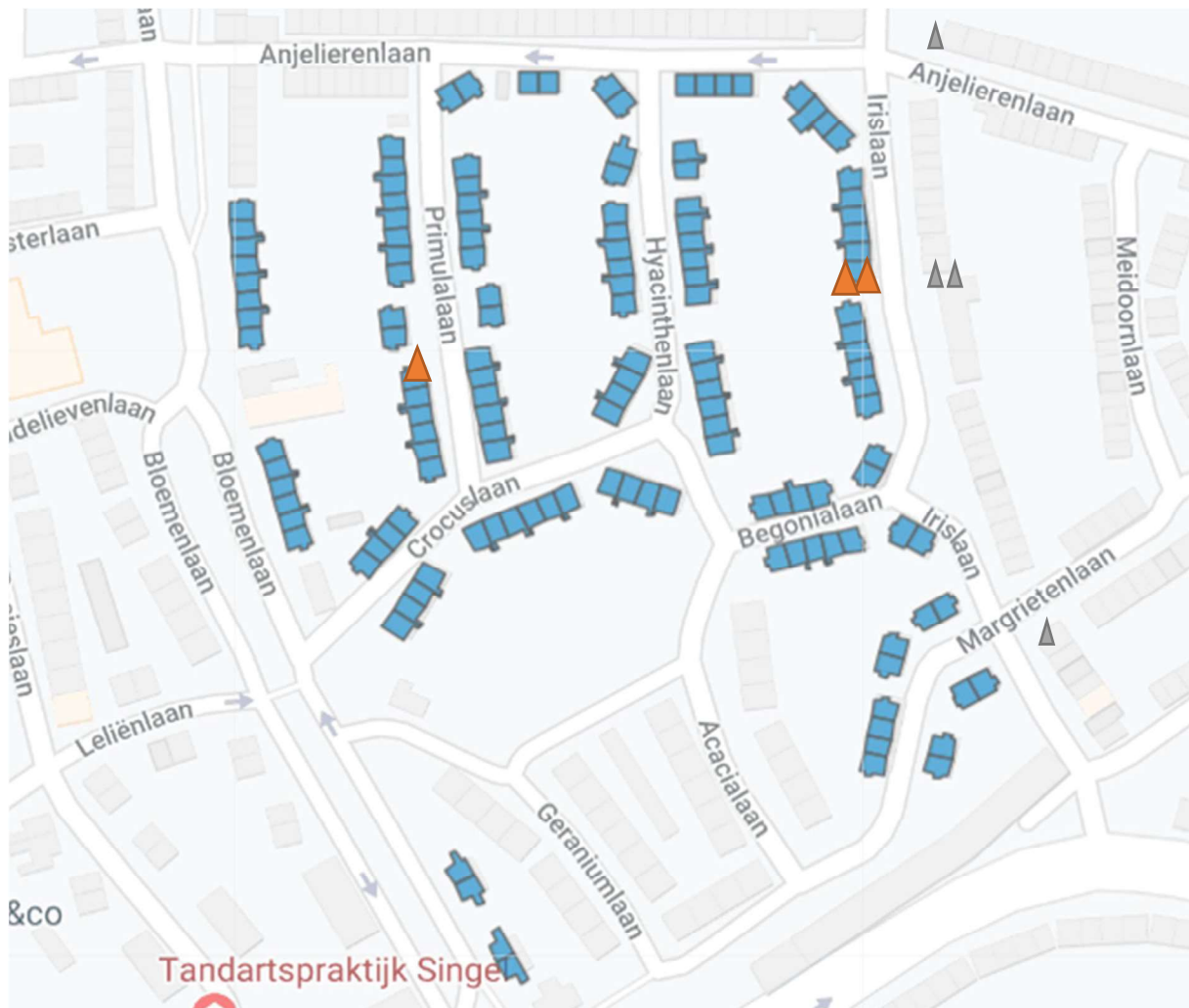
- 1: Het essentieel groen draagt in belangrijke mate bij aan de netwerkpopulatie die (groten)deels ook buiten het plangebied aanwezig is. Tijdelijke mitigatie en uiteindelijke compensatie is belangrijk om deze netwerkpopulatie in stand te houden.
- 2: Het aantal huismusnesten in het plangebied is (t.o.v. het potentieel van de omgeving) beperkt. Bij meer broedgelegenheid wordt de populatie mogelijkheden geboden om een robuuste en duurzame populatie te behouden.

Figuur 4.3 locatie huismussen in geel (en grijs vermoedelijke nestlocaties huismus in directe omgeving plangebied) in groen de locaties met essentieel groen.

Gierzwaluw

Tijdens alle voorjaarsbezoeken is aandacht besteed aan aanwezigheid van gierzwaluw. Deze zijn, op enkele locaties na in het plangebied, vooral overvliegend waargenomen. In figuur 3.4 zijn de broedlocaties waargenomen.

Figuur 4.4 locatie gierzwaluw in rood (en grijs vermoedelijke nestlocaties in woningen nabij het plangebied)

Daarnaast zijn in deze figuur ook de vermoedelijke nestlocaties in de directe omgeving van het plangebied opgenomen: Vooral aan de noord en oost- en westzijde zijn op diverse plaatsen (maar met name ruimer buiten het plangebied) nestlocaties vastgesteld. Dit komt overeen met de potentie van de woningen in het plangebied. De hoogte van de woningen is slechts suboptimaal. Gierzwaluwen prefereren overwegen hogere bouw (met vrije en hoge in- en uitvliegmogelijkheden).

Dakbroeders

Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar is tevens aandacht besteed aan het eventueel aanwezig zijn van dakbroeders (meeuwen). Deze zijn ter plaatse niet aanwezig. Wel is opgevallen dat ter plaatse van de zuidelijk gelegen flats veelvuldig zilverbreeuwen zijn aangetroffen en mogelijk daar ook broeden. Wel zijn diverse malen in het plangebied rustende meeuwen op schoorstenen/nokpannen aangetroffen. Mogelijk worden deze daar met enige regelmaat gevoerd.

4.5 Overige waarnemingen

Tijdens de voorjaarsveldbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (zoals o.a. merel, turkse tortel en houtduif). Deels broeden deze in het plangebied (in de hagen/ tuinen). Bij werkzaamheden aan groene elementen is aandacht voor deze algemene broedvogels noodzakelijk om overtredingen van de verbodsbepalingen te voorkomen. Verder zijn tijdens de veldbezoeken op diverse momenten egels (1 maximaal 2 plaatsen per veldbezoek) waargenomen. Overige soorten zoals koorroep van rugstreeppad zijn niet waargenomen.

4.6 Mitigatie/compensatie

Binnen het plangebied zijn negen verblijfplaatsen (zomer- zomer/paarverblijf, danwel paarverblijfplaatsen) van gewone dwergvleermuizen waargenomen. Overige verblijfplaatsen van andere soorten of andere beschermde functies voor vleermuizen zijn binnen het plangebied niet waargenomen. Het is mogelijk dat de waargenomen verblijfplaatsen in milde winters ook gebruikt kunnen/zullen worden als verblijfplaats, al is dit gezien de incidentele aard van de waarnemingen van de aanwezige exemplaren in het najaar en de bouwaard van de opstallen niet het meest waarschijnlijk.

Daarnaast zijn 26 broedplaatsen voor huismus en 3 voor gierzwaluw waargenomen. Ook is essentieel groen voor huismus binnen het plangebied aanwezig.

Er is voor dit plangebied sprake van verplichte mitigatie en/of compensatie als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling voor vleermuizen, huismus en gierzwaluw. Voor het mogen uitvoeren van de herontwikkeling (ongeacht de uiteindelijk te kiezen variant) dient een ontheffing soortbescherming Wet natuurbescherming te worden aangevraagd, waarin het mogen verwijderen (door sloop of renovatie) van de verblijfplaatsen, en het verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede de broedplaatsen voor huismus en gierzwaluw en de wijze van compensatie en mitigatie (incl. planning) nader dient te worden uitgewerkt.

Tijdens het onderzoek zijn in de directe omgeving reeds 4 grote (kraam)kasten voor o.a. gewone dwergvleermuis gerealiseerd.

Bij een variant sloop en nieuwbouw, maar ook bij een renovatievariant zal moeten worden gezorgd dat het essentieel groen in minstens dezelfde kwaliteit en hoeveelheid aanwezig blijft binnen het plangebied om de populatie huismussen in en rondom het plangebied te behouden.

5 Conclusies en aanbevelingen

Vleermuizen

In en nabij het plangebied is de aanwezigheid van drie vleermuissoorten aangetroffen; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, en een enkele opname van vermoedelijk rosse vleermuis.

De gewone dwergvleermuis is een vooral object/gebouw bewonende soort. Voor deze soort zijn in het plangebied tijdens de veldbezoeken ook zomer- danwel paarverblijfplaatsen (totaal 9 stuks) aangetroffen. Een grootschalige zomer-/kraamverblijf binnen het plangebied is niet aangetroffen, ook zijn er geen waarnemingen gedaan (sociale geluiden en/of grote aantallen foeragerende exemplaren) die op een dergelijk verblijf in of in de directe omgeving van het plangebied kunnen duiden. Ook is de aanwezigheid van een (massa)winterverblijf niet aangetoond. Signalen en kenmerken van de bebouwing binnen het plangebied als (massa)winterverblijfplaats zijn niet waargenomen. Mogelijk worden de wel aangetoond verblijfplaatsen wel (deels) in milde winters als verblijfplaats gebruikt. Ook buiten het plangebied zijn enkele verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetoond.

De overige waargenomen vleermuissoorten zijn vooral langs- en overvliegend en zonder binding met het plangebied waargenomen. Binnen het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes, of essentieel foerageergebied voor grotere aantallen vleermuizen aanwezig. Wel wordt er door (maximaal een/ enkele exemplaar per keer) diffuus door het plangebied boven het groen van de tuinen gefoerageerd.

Jaarrond beschermde vogels

Binnen het plangebied zijn beschermde functies voor huismus waargenomen. Zowel broedplaatsen (26 stuks) als essentieel groen (als kwetterplek /rustplaats). De huismus is ook met diverse nestlocaties buiten het plangebied aanwezig; deze functies blijven tijdens en na het planvoornemen aanwezig.

Wel is tijdens de veldbezoeken opgevallen dat het groen van de tuinen (m.n. aan de zuid- en oostzijde) van het plangebied ook essentieel groen is voor nestplaatsen van net buiten het plangebied. Met het verdwijnen van dit groen komen ook de broedplaatsen buiten het plangebied onder druk te staan. Hiervoor is het noodzakelijk om in de fasering en mitigatie en compensatie aandacht voor te houden om te voorkomen dat ook broedplaatsen buiten het plangebied als gevolg van de werkzaamheden binnen het plangebied indirect verloren gaan.

Binnen het plangebied zijn daarnaast drie gierzwaluwnestlocaties aanwezig. Buiten het plangebied zijn in grotere maten vermoedelijke nestlocaties aanwezig.

Overige soorten

Binnen het plangebied zijn ter plaatse van de woningen enkele spreekwennestlocaties aanwezig. Ook zijn op diverse plaatsen kauwen actief (eveneens vermoedelijke nestlocaties). Daarnaast zijn binnen het plangebied algemene broedvogels aanwezig (veel groen, relatief veel algemene broedvogels zoals, merel, turkse tortel, houtduif, roodborst etc. Verder zijn enkele egels in het plangebied waargenomen.

Resume

Voor de voorgenomen ontwikkeling (alle mogelijke alternatieven) is het noodzakelijk om een ontheffing soortbescherming Wet natuurbescherming aan te vragen, voor de soorten

- gewone dwergvleermuis,
- huismus en
- gierzwaluw.

Voor zowel het mogen vernietigingen van (in ieder geval diverse) verblijf- en broedplaatsen, en (in het geval van de gewone dwergvleermuis) verstoren van exemplaren. En voor huismus eveneens (mogelijk) voor het verwijderen van essentieel groen.

Voor overige vleermuissoorten zijn in 2020/2021 geen beschermde functies binnen het plangebied aangetoond. Wel zijn enkele van deze soorten (vermoedelijk) in de omgeving van het plangebied aanwezig. Met het planvoornemen gaan echter geen beschermde functies verloren.

Om de weg te vallen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en nestplaatsen van huismus en gierzwaluw, en essentieel groen voor huismus - als dit verdwijnt- te compenseren dienen alternatieve verblijf- nestplaatsen en alternatief groen te worden gerealiseerd. Ook zijn tijdelijke verblijfplaatsen/nestplaatsen noodzakelijk.

De compensatie wordt bij voorkeur binnen het plangebied gerealiseerd. Tijdelijke compensatie kan deels binnen en deels buiten het plangebied plaatsvinden (ook om het element verstoring tijdens bouw/renovatiwerkzaamheden) voldoende mee te nemen.

Verder dient tijdens de werkzaamheden gelet te worden op algemene (niet jaarrond beschermde) vogels. Hoewel een ontheffing Wet natuurbescherming soortbescherming niet aan de orde is, dient wel voorkomen te worden dat nesten en jongen beschadigd/vernietigd raken. Hiervoor dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, danwel onder ecologische begeleiding maatregelen te worden genomen om broeden van deze algemene broedvogels te voorkomen.

Let op; hierbij dient ook aandacht te worden besteed aan de combinatie met jaarrond beschermde vogels waardoor deze werkzaamheden (vermoedelijk) enkele kunnen worden uitgevoerd na het ontvangen van een ontheffing voor de bovengenoemde soorten. Een op detail uitgewerkt activiteitenplan (waarin de fasering/planning is opgenomen) kan hierin voorzien.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Literatuur

Buijs Eco Consult, 200525 Ecologische Quickscan Wet natuurbescherming Crocuslaan e.o. Vlissingen

Dietz C. en Kieffer A. Veldgids Vleermuizen van Europa, (Nederlandse vertaling) (KNNV-uitgeverij, Zeist 2017)

Limpens, H, Mostert K, Bongers W. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997)

Kennisdocument gewone dwergvleermuis

Kennisdocument ruige dwergvleermuis

Kennisdocument rosse vleermuis

www.KNMI.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.zeeland.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebied specifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfsplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

- Overige 'nationaal beschermde' soorten:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boommarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- Habitatrichtlijnsoorten:

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- Vogelrichtlijnsoorten:

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermde en beschermde soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.